

Egyszerű istentiszteleti rend

Az egyszerű istentiszteleti rend felépítése

I. ELŐKÉSZÜLET

HARANGOZÁS, ELŐJÁTÉK
GYÜLEKEZETI ÉNEK
ISTEN NEVÉNEK SEGÍTSÉGÜL HÍVÁSA (INVOKÁCIÓ)
GYÓNÁS (BŰNVALLÁS ÉS FELOLDOZÁS)

II. BEVEZETŐ RÉSZ

BEVEZETŐ IGE
A NAP IMÁDSÁGA (KOLLEKTA)

III. IGEI RÉSZ

IGEOLVASÁS (LEKCIÓ)
[ELŐJÁTÉK ÉS] AZ ÜNNEP ÉNEKE (GRADUÁLÉNEK)
IGEHIRDETÉSI ALAPIGE, IGEHIRDETÉS
(KERESZTELÉS)
HITVALLÁS (CREDO)
HIRDETÉS
ÁLTALÁNOS KÖNYÖRGŐ IMÁDSÁG (ORATIO OECUMENICA)

IV. ÚRVACSORAI RÉSZ

ÚRVACSORAI ÉNEK (VAGY ÉNEKVERS)

[AZ ÚRVACSORA BEVEZETÉSE (SURSUM CORDA)]

NAGY HÁLAADÓ IMÁDSÁG (PRAEFATIO)

SZENT, SZENT, SZENT! (SANCTUS)

A SZENTLÉLEK HÍVÁSA (EPIKLÉZIS)

SZERZÉSI IGÉK

MIATYÁNK

AZ ÚR BÉKESSÉGE (PAX)

ISTEN BÁRÁNYA (AGNUS DEI)

KRISZTUS TESTÉNEK ÉS VÉRÉNEK VÉTELE (COMMUNIO)

IMÁDSÁG (POSTCOMMUNIO)

V. KÜLDÉS, ÁLDÁS

ÁLDÁS

ZÁRÓÉNEK

UTÓJÁTÉK

7. Egyszerű istentiszteleti rend

Az istentisztelet rendje három helyszínt feltételez: oltár, szószék és ambó. Ez utóbbi elkészítését és használatát a liturgiai bizottság ajánlja.

A [...] zárójel az elhagyható részeket tartalmazza.

I. ELŐKÉSZÜLET

HARANGOZÁS, ELŐJÁTÉK

A lelkész és a szolgálattevők a sekrestyében együtt imádkoznak, majd (a harangozás alatt) belépnek a templomba. Ekkor a gyülekezet feláll, és csendes imádsággal fogadja a szolgálattevőket. Amikor a szolgálók a helyükre mennek, a gyülekezet leül.

A gyülekezeti éneket megfelelő orgona- vagy fúvóselőjáték vezetheti be.

GYÜLEKEZETI ÉNEK

Dicséret vagy az egyházi év jellege szerint választott ének.

ISTEN NEVÉNEK SEGÍTSÉGÜL HÍVÁSA (INVOKÁCIÓ)

A lelkész az oltárhoz lép, vagy az oltárasztal mögé áll.

[Luther Kis káté-beli javaslata alapján *szabad lehetőség* van arra, hogy keresztet vessünk magunkra. A keresztvetés hitvallás mások és önmagam számára, amellyel megvallom: Krisztushoz tartozom, meg vagyok jelölve a kereszt jelével. Aki keresztet vet, ne ítélje el azt, aki nem vet keresztet; aki nem vet keresztet, ne ítélje el azt, aki keresztet vet! Ez a gyülekezetben megfelelő módon tanítható és gyakorolható.]

Lelkész: Az Atya, [✚] Fiú, Szentlélek nevében.

A gyülekezet éneкли vagy mondja az „Ámen”-t:

Gyülekezet: **Ámen.**

A salutatio bibliai hagyományokra épülő mondatai használhatók többféle módon is. Úgy is, hogy csak a lelkész köszönt, úgy is, hogy a gyülekezet válaszol rá. Szentírási értelemben a „lelkeddel” kifejezés az egész embert jelenti. A párbeszéd összeköti a gyülekezetet és az istentiszteleti szolgálattal megbízott lelkészt.

Lelkész: Az Úr Jézus Krisztus kegyelme legyen mindnyájatokkal!

[*Gyülekezet: És a te lelkeddel!*]

A bűnbánat bevezetéseként gyónási lekción is felolvashatunk, amelyben – különböző tradíció szerint – szerepelhet a tízparancsolat, a parancsolatok kettős jézusi összefoglalása, az apostoli biztatás vagy más igeszakasz is.

Ott, ahol a lelkész ezt indokoltnak tartja, vagy a gyülekezet igényli, rövid, bűnbánatra hívó, a kegyelem elfogadására buzdító igehirdetés vagy meditáció is elhangozhat.

[Testvéreim az Úrban! Vizsgáljuk meg magunkat Isten színe előtt! Hallgassuk meg a Tízparancsolatot!

Ha gyónási lekción is vannak, a gyülekezet itt feláll – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti.

Ezt mondja az Úr:

Én vagyok az Úr, a te Istened. Ne legyen más istened! Ne vedd hiába Istened nevét! Szenteld meg az ünnepnapot! Tiszteld atyádat és anyádat! Ne ölj! Ne paráználkodjál! Ne lopj! Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot! Ne kívánd felebarátod házáat! Ne kívánd felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát!

Mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok, aki megbünteti az atyák bűnét a fiakon harmad- és negyedézig azokon, akik engem gyűlölnek; de kegyelmet gyakorlok ezerézig azokkal, akik szeretnek engem, és megtartják az én parancsolataimat.

Krisztus Urunk ezt mondja a parancsolatokról:

Szeresd az Urat, a te Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből! Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonlít ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat! Nincs más parancsolat, amely nagyobb ezeknél.

Az Úr Jézus Krisztus apostola ezt tanítja:

Ha azt mondjuk, nincsen bűn mibennünk, magunkat csapjuk be, és igazság nincsen bennünk. Ha megvalljuk bűneinket, hűséges és igaz az Isten, megbocsátja bűneinket, és megtisztít minden gonoszságtól.]

Lelkész: Testvéreim! Isten színe előtt gondoljunk méltatlanságunkra, és valljuk meg bűneinket!

Ha nincs gyónási lekción, a gyülekezet itt áll fel – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti. Itt rövid csendet is tarthatunk. Ezután a gyónó imádságot a gyülekezet a lelkéssel együtt mondja.

Gyülekezet: Vallom előtted, szent és igaz Isten, hogy vétkeztem ellened és embertársaim ellen gondolattal, szóval és cselekedettel. Sok jót elmulasztottam, sok rosszat elkövettem. Nem vagyok méltó kegyelmedre, méltó vagyok ítéletedre. Hozzád fordulok mégis: nincs más reménységem. Szent Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért kérek: légy hozzám irgalmas, és bocsásd meg bűnömet! Ámen.

Lelkész: Bízatok, testvéreim! Isten megkönyörült rajtunk Jézus Krisztus által, aki meghalt bűneinkért, hogy Istenhez vezessen minket.

(A dőlt betűs rész az egyházi esztendő szerint változik; lásd a 9. fejezetben.)

A lelkész áldásra emeli kezét.

Én pedig feltámadott Urunk megbízásából feloldozlak benneteket bűneitekből az Atya, + a Fiú és a Szentlélek nevében! Járjatok új életben a Szentlélek erejével!

Vagy:

Jézus Krisztus feltámadása után ezt mondta tanítványainak: Békesség néktek! Ahogyan engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket: akiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsátatnak azoknak, akikéit megtartjátok, megtartatnak. Ezért az Úr rendelése szerint hirdetem bűneitek bocsánatát, hogy oldozva legyetek a földön és a mennyben, az Atya, + a Fiú és a Szentlélek nevében!

Bízatok és örüljétek, bűnbánó és Krisztusban reménykedő testvéreim: Isten megbocsátotta bűnötöket. Az ő Szentlelke legyen veletek, hogy teremjétek a megtérés gyümölcseit az Úr Jézus Krisztus által!

Gyülekezet: **Ámen.**

A gyülekezet helyet foglal – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti.

BEVEZETŐ IGE

A lelkész az egyházi évnek megfelelő, rövid (egymondatos) bevezető igét olvas.

A NAP IMÁDSÁGA (KOLLEKTA)

[*Lelkész:* Az Úr legyen veletek!

Gyülekezet: **És a te lelkeddel!]**

Lelkész: Imádkozzunk!

A lelkész elmondja a nap imádságát.

Lelkész: ... az Úr Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel Isten, él és uralkodik mindörökkön-örökké.

Gyülekezet: **Ámen.**

Az LK kétféle kollektá imádságot tartalmaz: az első az ún. ógyházi kollektá, a második pedig a nap kérése mai megfogalmazásban. A lelkész szabadon választhat a kettő közül.

A lektor(ok) az ambóhoz lép(nek).

III. IGEI RÉSZ

Az egyszerű istentiszteleti rendben egy olvasmány és egy igehirdetési alapige van. Ha az igehirdetés alapigéje evangélium, az olvasmány epistola. Ha az igehirdetés alapigéje ószövetségi textus vagy epistola, akkor az olvasmány evangélium. A válaszok (responzumok) mindig az adott műfajhoz igazodnak. Ószövetségi igeszakasznál: „Áldjuk az Urat, mert irgalmas, / és beszéde megmarad örökké.” Levélbeli igénél (epistolánál): „Urunk, szentelj meg minket igéd-del! / A te igéd igazság.” Evangéliumolvasásnál: „Ez a mai nap evangéliuma. / Áldunk téged, Krisztusunk!”

IGEOLVASÁS (LEKCIÓ)

Ószövetségi igeszakasz esetén:

Lelkész: Hallgassa meg a gyülekezet Isten igéjét! Az ószövetségi olvasmányt megírva találjuk ... könyve ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

A gyülekezet feláll, és az igeolvasásokra adott válasz végéig állva marad.

A lektor felolvassa az igeszakaszt.

Az igeszakasz végén:

Áldjuk az Urat, mert irgalmas,
[Gyülekezet:] *és beszéde megmarad örökké.*

Vagy
levélbeli olvasmánynál (epistolánál):

Az ünnep epistoláját megírva találjuk ... levele ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

Az igeszakasz végén:

Urunk, szentelj meg minket igéddel!
[Gyülekezet:] *A te igéd igazság.*

Vagy
evangéliumnál:

Lelkész: Hallgassa meg a gyülekezet az ünnep evangéliumát!

Az evangélium bejelentése után, felolvasása előtt – a böjti időt kivéve – a gyülekezet halleluját énekel.

Isten igéjét olvasom ... evangéliuma ... fejezetének ... versétől [a ... versig]:

Az evangéliumi szakasz végén:

Ez a mai nap evangéliuma.
[Gyülekezet:] *Áldunk téged, Krisztusunk!*

[ELŐJÁTÉK ÉS] AZ ÜNNEP ÉNEKE (GRADUÁLÉNEK)

Ez lehet graduálének vagy a Szentlelket segítségül hívó ének is (az énekrendet lásd a 10. fejezetben). Az előjáték a graduálének feldolgozása legyen.

IGEHIRDETÉSI ALAPIGE

Lelkész: Kegyelem nektek és békesség, Istentől, a mi Atyánktól és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól! Hallgassa meg a gyülekezet az igehirdetés alapigéjét, amelyet egyházunk a mai ünnepnapra rendelt! Megírva találjuk ... könyve ... fejezetében a ... verstől [a ... versig]:

Az igeszakasz végén a lelkész és a gyülekezet a megfelelő választ (responzumot) mondja (lásd az olvasmányt).

IGEHIRDETÉS

Az igehirdetés az egyszerű istentiszteleti rend esetén többnyire az ambótól vagy az oltártól hangzik.

[A prédikációt követően rövid csendet tarthatunk, vagy néhány mondatos szabad imádság is elhangozhat.]

(KERESZTELÉS)

Amennyiben az istentiszteleten keresztelés van, úgy keresztelési éneket is éneklünk, és a hitvallást a keresztelés keretén belül mondjuk.

HITVALLÁS (CREDO)

Az első padok egyikében (lehetőleg jól látható helyen) egy gyülekezeti tag feláll, és elkezd a hitvallást, melyet a gyülekezet állva folytat.

Amennyiben az istentiszteleten keresztelés van, úgy a hitvallás a keresztelés keretén belül hangzik el.

Apostoli hitvallás

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében. És Jézus Krisztusban, az ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától, szenvedett Poncius Pilátus alatt; megfeszítették, meghalt és eltemették. Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak közül, fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atya Isten jobbán, onnan jön el ítélni élőket és holtakat.

Hiszek Szentlélekben. Hiszem az egyetemes anyaszentegyházat, a szentek közösségét, a bűnök bocsánatát, a test feltámadását és az örök életet. Ámen.

HIRDETÉS

A hirdetés az ambótól hangzik. A lelkész által előre megírt hirdetés tájékoztat a gyülekezet előtt álló alkalmakról, és utal az általános könyörgés témáira.

ÁLTALÁNOS KÖNYÖRGŐ IMÁDSÁG (ORATIO OECUMENICA)

A lelkész keretimádsággal kezdi és zárja a könyörgést. A lektorok elmondják az egyes (rövid) kéréseket, amelyek így fejeződnek be:

Lektor: ... Jézus Krisztusért kérünk,

Gyülekezet: **Urunk, hallgass meg minket!**

A zárómondatnál:

Lelkész: ... az Úr Jézus Krisztus által.

Gyülekezet: **Ámen.**

Kivételes esetben elképzelhető a könyörgés egyszerű formája.

Ha az istentiszteleten nincs úrvacsora, akkor itt következik a Miatyánk, az áldás és a záróének.

IV. ÚRVACSORAI RÉSZ

ÚRVACSORAI ÉNEK (VAGY ÉNEKVERS)

Itt elsősorban úrvacsorai témájú vagy ún. Jézus-éneket énekeljünk. Bűnbánati éneket csak akkor válasszunk, ha abban a kegyelem ígéje is megszólal.

[AZ ÚRVACSORA BEVEZETÉSE] (SURSUM CORDA)

[Lelkész: Az Úr legyen veletek!

Gyülekezet: **És a te lelkeddel!**

Lelkész: Emeljük fel szívünket!

Gyülekezet: **Fölemeljük az Úrhoz!**

Lelkész: Adjunk hálát az Úrnak, a mi Istenünknek!

Gyülekezet: **Méltó ez és igaz!***]

NAGY HÁLAADÓ IMÁDSÁG (PRAEFATIO)

Ha a bevezető párbeszéd elmarad, akkor bevezetésként:

[Lelkész: Emeljük fel szívünket az Úrhoz, és magasztaljuk szent nevét:]

[Valóban] méltó és igaz, illő és üdvösséges, hogy mindenkor és mindenhol hálát adjunk neked, mindenható Istenünk és Atyánk, a Jézus Krisztus által,*

A nagy hálaadó imádság változó részeit lásd a 9. fejezetben. Általánosabb használatra a következőket ajánljuk:

Advent:

* aki beteljesítette a próféták jövendölését, és üdvözítőül jött a világba.

Szenteste és karácsony:

* akiben a láthatatlan Isten látható emberré lett, és békességet hozott a világnak.

Vízkereszt-i idő:

* aki világosságul jött el a világba, és életet hozott az embernek.

Böjtelő:

* aki magára vette vétkes adósságunk terhét, hogy a bűn többé ne uralkodjék rajtunk.

Böjti idő:

* aki halálra adta magát értünk, hogy el ne vesszünk bűneinkben, hanem elnyerjük az örök életet.

Húsvét:

* aki – miután halálával legyőzte a halált – harmadnapra föltámadt a sírból, és kinyilatkoztatta az örök életet.

Húsvéti idő:

* aki feltámadt a halálból, s így örökkévaló örömet szerzett népének.

Pünkösd:

* aki elküldte a Szentlelket, hogy gyermekeidet az egyház közösségébe gyűjtse.

Szentháromság ünnepe és az azt követő vasárnapok:

* akiben eljött az üdvösség e világba, hogy az ember Isten gyermekeként élhessen.

* aki országodba hívott el minket, és bűnbocsátó irgalmad tanúja lett a világban.

* aki újjáteremtő szereteted tanúja a világban, hogy az új életben járva eljussunk az örök életre.

* aki el nem múló irgalmad tanúja a világban, hogy kegyelme vezessen az örök élet útján.

* aki gondviselő szereteted tanúja a világban, hogy aggodalmaskodás helyett atyai jószágodban bízva, hitben járjunk.

* aki hűséged tanúja a világban, hogy meghalljuk az örök élet evangéliumát, és általa eljussunk az üdvösségre.

* akinek szeretete és jósága körülöleli életünket, hogy visszataláljunk az atyai házhoz.

* aki a keresztségben bűnbocsátó szereteted zálogát adja, hogy az örök élet reménységében élhessünk.

- * aki elnémítja a dicsekvőt, és az alázatost felmagasztalja.
- * aki letörli a sírók szeméről a könnyet, és szétszakítja a halál köteleit.
- * aki szétszóródott nyáját újra egyesíti, hogy az neve dicséretére éljen e világban.
- * akiben megjelent közöttünk személyválogatást nem ismerő szereteted, hogy minden ember üdvösségre jusson.
- * akiben bűnbocsátó szereteted testet öltött a világban, hogy megváltson, és megszabadítson Isten gyermekeinek életére.
- * aki egyházát mindenkor megtartja.

Ítélet vasárnapja:

- * akit élők és holtak Bírójává tettél, hogy egyedül benne reménykedjünk.

Reménység vasárnapja:

- * aki az eljövendő világban uralkodni fog mindenek fölött.

Örök élet vasárnapja:

- * aki előtt minden térd hajoljon meg: mennyeieké, földieké és föld alattiaké.

Reformáció ünnepe:

- * aki Lelked erejével megújítja egyházát, hogy tanúid legyünk e világban.

Az apostolok és evangélisták ünnepei:

- * aki apostolokat hívott és küldött az örök élet evangéliumának hirdetésére, hogy mi is üdvösségre jussunk.

Ezért az angyalokkal, az üdvözültek mennyei seregével és a földön küzdő egész egyházzal együtt áldunk és magasztalunk téged, és ujjongó énekkel hirdetjük szent neved dicsőségét.

A gyülekezet feláll, és az Agnus Dei végéig állva marad.

SZENT, SZENT, SZENT! (SANCTUS)

Lelkész (és gyülekezet):

Szent, szent, szent a Seregek Ura, Istene!

Dicsósége betölti a mennyet és a földet!

Hozsánna a magasságban!

Áldott, aki jön az Úr nevében!

Hozsánna a magasságban!

A SZENTLÉLEK HÍVÁSA (EPIKLÍZIS)

Lelkész: Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad, elítéled a bűnt, de megmented a bűnösöket szeretett Fiad élete árán.

Ezért a nagy irgalmadért áldunk, és kérünk, hogy amikor most Jézus Krisztus parancsának engedelmeskedünk, küldd el Szentlelkedet, hogy Krisztus teste legyen kenyerünké ebben a kenyérben, és vére legyen italunkká ebben a borban. Minket is szentelj meg, hogy ajándékok testvéri közösségben üdvösségünket munkálja!

Vagy:

Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad, elítéled a bűnt, de megmented a bűnösöket szeretett Fiad élete árán. Ezért a nagy irgalmadért áldunk, és kérünk: küldd el Szentlelkedet, hogy Krisztus testét és vérével vegyük üdvösségünkre ebben a kenyérben és borban, és testvéri közösséggé legyünk!

SZERZÉSI IGÉK

Lelkész: A mi Urunk, Jézus Krisztus azon az éjszakán, amelyen elárultatott, kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, tanítványainak adta, és ezt mondta: Vegyétek, egyétek, ez az én testem, + amely tiértetek adatik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!

Hasonlóképpen, miután vacsorált, kezébe vette a kelyhet is, hálát adott, nekik adta, és ezt mondta: Igyatok ebből mindnyájan, ez a kehely az új szövetség az én véremben, + amely tiértetek és sokakért kiontatik bűnök bocsánatára. Ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre!

[A lelkész (amennyiben az oltár előtt áll) a gyülekezet felé fordulva, kezében a kehellyel és a cibóriummal így folytatja:]

[*Lelkész:* Íme, megváltásunk szent titka!

Gyülekezet: **Halálodat hirdetjük, Urunk, amíg el nem jössz!**

MIATYÁNK

A gyülekezet a lelkész vezetésével együtt mondja.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

AZ ÚR BÉKESSÉGE (PAX)

Lelkész: Az Úr békessége legyen mindenkor veletek!

[*Gyülekezet: És a te lelkeddel!*

Lelkész: Köszöntsük egymást a békesség jelével!

Gyülekezet: Legyen békesség köztünk mindenkor!]

A Paxot a gyülekezet tagjai egymás felé fordulva mondják („Békesség néked”), és kézfogással adják tovább. A Pax után a gyülekezet helyet foglal.

ISTEN BÁRÁNYA (AGNUS DEI)

Lelkész (és gyülekezet):

Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!

Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!

Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, add nekünk békédet! Ámen.

KRISZTUS TESTÉNEK ÉS VÉRÉNEK VÉTELE (COMMUNIO)

(Kitárt, hívogató karral:)

Lelkész: Íme, minden kész! Jöjjetek az Úr megterített asztalához!
[Ízleljétek és lássátok, hogy jó az Úr!]

Sumptio esetén először a lelkész vesz úrvacsorát, majd indul, és adja az ostyát.

Az ostyánál: Ez Krisztus teste. *A kehelynél:* Ez Krisztus vére.

Vagy:

Vegyétek és egyétek, ez a mi Urunk, Jézus Krisztus teste, amely értetek adatott. Igyatok ebből mindnyájan, ez Krisztus vére, amely értetek ki-
ontatott bűneitek bocsánatára.

Az egyes „köröknél” a köszöntés:

Békesség néktek!

A „kör” befejezésénél:

Jézus Krisztus teste és vére tartson meg titeket az igaz hitben, a szeretetben az örök élet reménységére!

Vagy:

Menjete el békességgel, és teremjétek az új élet áldott gyümölcseit!

Az úrvacsoraosztás alatt a gyülekezet hálaadó éneket énekel, vagy a kántor ide illő művet játszik (sub communione).

IMÁDSÁG (POSTCOMMUNIO)

Az úrvacsorai eszközök méltó elrendezése után a lelkész a gyülekezet felé fordul:

Lelkész: Áldjátok az Urat, mert jó!

[*Gyülekezet:*] **És örök az ő irgalma.**

Ha hagyományos oltár van, akkor a lelkész az oltár felé fordulva folytatja:

Lelkész: Áldunk téged, mindenható Istenünk, hogy örömet és békességet ajándékoztál igédben és Krisztus Urunk testének-vérének közösségében. Kérünk, őrizd meg bennünk ennek a közösségnek minden áldását, hogy erős hittel ragaszkodjunk hozzád, és őszintén szeressük embertársainkat, az Úr Jézus Krisztus által.

Gyülekezet: **Ámen.**

V. KÜLDÉS, ÁLDÁS

ELBOCSÁTÁS

A lelkész a gyülekezet felé fordul.

Lelkész: Testvéreim! Menjetek, és hirdessétek az Úr halálát és feltámadását! Tanúskodjatok szeretetéről! Megízleltétek a bűnbocsánat örömét, építsétek hát a testvéri közösséget az emberek között megbocsátással és áldozatos szeretettel!

A gyülekezet a küldés és az áldás között énekelheti a magyar nemzeti himnuszt.

ÁLDÁS

A lelkész az ároni áldást mondja.

[Lelkész: Isten népe!]

Lelkész: Az Úr áldjon meg és őrizzen meg téged! Az Úr világosítsa meg az ő arcát terajtad, és könyörüljön rajtad! Az Úr fordítsa az ő arcát tefeléd, + és adjon neked békességet!

Gyülekezet: **Ámen.**

ZÁRÓÉNEK

A gyülekezet az alkalomhoz illő – lehetőség szerint az egyházi évvel egybecsengő, a hétköznapok újtaira indító – éneket énekel.

UTÓJÁTÉK

A gyülekezet az utójátékot lehetőleg ülve hallgassa meg.